

**Hedeselskabets
jubilæum
Nr. 7
10. juni 1966**

Dødsfald
Hvad de skrev
Nye
plantagearealer

**87. årg.
Oplag: 18.600**

HEDESELSKABETS TIDSSKRIFT

VELKOMMEN
TIL
DET JYSKE
UNGSKUE
I
HERNING
7. TIL
10. JULI 1966

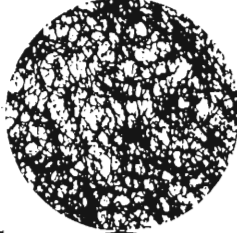

*Vi efterkommere af jyske
hedeopdyrkere ønsker også til
lykke og takker for Hedesel-
skabets indslag til gavn for
os alle.*

MICHAEL JENSEN^S

TRIKOTAGEFABRIK A/S

Tjørring . Herning

Pensionsforsikringer

der deltager i PENSIONS Forsikrings-ANSTALTENS bonusfordelinger, får hvert år pensionerne opskrevet med bonus. Derudover ydes et særligt tillæg til pensionisterne. Incl. rentetilskrivningen til fonden for fordelt bonus har PENSIONS ForsikringsANSTALTEN alene i de sidste 3 år henlagt over 110 millioner kroner til bonusfonden.

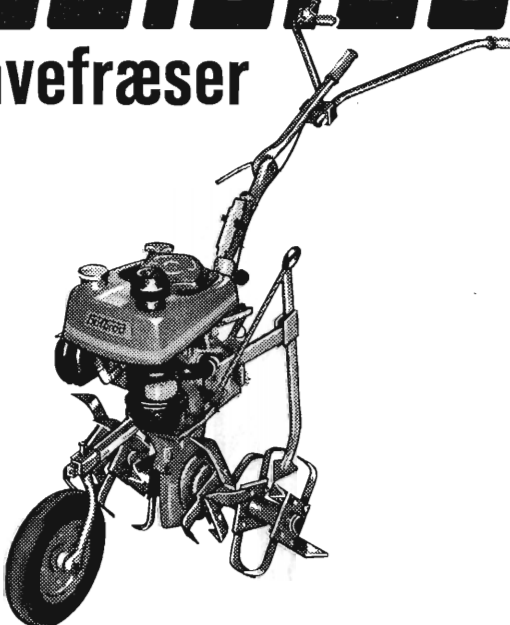
HAMMERENSGADE 6
KØBENHAVN K
TELEFON CENT. 7809

Pensions forsikringsanstalten als

Oprettet 1917
af danske
erhvervs-
organisationer

Gutbrod havefræser

Gutbrod T20 fræser fra 18 og helt op til 118 cm bredde og i 30 cm dybde. To hastigheder frem og bagegear gør fræseren særdeles let at arbejde med. 4 HK universalmotor med automatisk kobling, støv- og olietæt gearkasse, garanteret brudsikre knive.

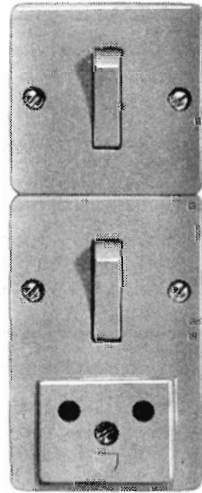
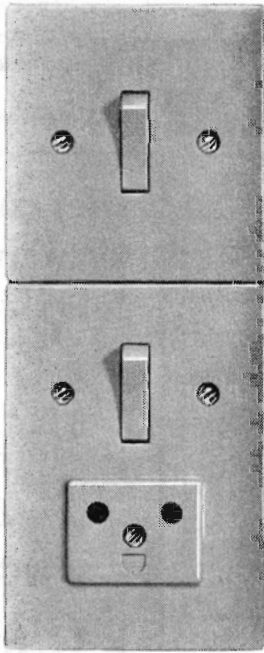
Meget stort tilbehørsprogram til fræsning, hakning, hypning, radrensning, transport, græsslåning og græsklipning.

1 ÅRS FABRIKSGARANTI

... forlang demonstration og specialbrochure. - Nærmeste forhandler anvises:

Carl F. Motor

Gasværksvej 9, København V
Telefon (0144) * Hilca 1382

LK

VANDINGSANLÆG

Ønsker De?

- ★ Gennemført kvalitet
- ★ Lette og stærke rør
- ★ De hurtige og robuste koblinger
- ★ Sprinklere, der vander jævnt
- ★ Sagkyndig og reel projektering
- ★ Anlæg, hvortil reservedele hurtigt kan skaffes,
- ★ fordi det er dansk arbejde —

*Henvend Dem
om brochure
og tilbud*

DANSK VANDINGS INDUSTRI

Snoghøj pr. Fredericia tlf. (059) 51111 Erritsø 211

Til alle slags bygninger:

DANSK ETERNIT

Tag- og vægbeklædning

DANSK ETERNIT FABRIK A/S
AALBORG

Salgskontor:

Nr. Farimagsgade 15, Kbh. K
Telefon: Minerva (0154) *2222

A/S Skive Grundlagt 1896
Markfrøkontor
Telefon Skive (075 1) 94
FRØAVL FRØHANDEL

Stenvad Cementstøberi

Telf. (063) Stenvad 6
Arnold Westmark

Alle Δ mærkede rør føres
ALTID LEVERINGSDYGTIG

Bjerringbro Cementvare- fabrik

Telf. Gentofte 938
Bjerringbro 8 11 11

Alle Δ mærkede rør
imprægnerede og
uimprægnerede

Stort lager

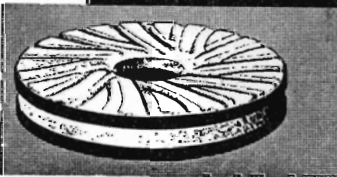
Altid leveringsdygtig

Frøavlscenret

HUNSBALLE

Telf. Holstebro (074 1) 533
Frøavl og frøhandel

**engsko
kværnsten**

STRØMMEN RANDERS TLF. (064) 2 99 99

**Herning Hede- &
Diskontobank**
10.30—12.30, 14.30—17.00
Telefon (071 1) 5 - 273 - 720

Skive Cementstøberi

Knud Østergaard
Telefon (075 1) 921

NORMRØR

med garantimærket Δ
Imprægnering Brøndrør

PALUDAN Planteskole A/S KLARSKOV

Skovplanter, allétræer,
hæk- og hegnplanter
Forlang prislister
Telf. Klarskov (03 782)

Røde drænrør

D. S. nr. 403, ayrefast kvalitet

Fredenshøj Teglværk

Asbenraa Telefon (046) 22127

Midtjyske Teglværkers Salgskontor s. m. b. a.

Alle størrelser i drænrør leveres
Telefon Viborg 1330

CLOC

Hedeselskabets Tidsskrift

Nr. 7

10. juni 1966

87. årg.

**Jubilæums-
nummer**

udgår 16 gange årligt og sendes til selskabets medlemmer. Annoncer til Hedeselskabets hovedkontor, Viborg, telf. 1340. Annoncepris 70 øre pr. mm. Medlemsbidraget er enten årlig mindst 10 kr. eller en gang for alle mindst 200 kr. Redaktør: *H a r. S k o d s h ø j*. Redaktionsudvalg: Afdelingschef, skovrider *B. Steenstrup* (formand), afdelingschef *N. Venov* og distriktsbest. *J. Alsted*. *Carlo Mortensens Bogtrykkeri, Viborg.*

Indhold: Dødsfald (Emanuel Vestbo, Tarm). — Hvad de skrev. — Dødsfald (Niels Nielsen, Hald Ege. Holger Schrøder, Viborg. Søren Johansen, Holsted). — Nye plantagearealer.

Forsiden: Som sædvanligt har også i år foråret givet stærk travlhed i kalklejerne langs Limfjorden. Desværre blev det jo i år sent inden udleveringen kom rigtigt igang.

DØDSFALD

Emanuel Vestbo, Tarm

Medlem af Hedeselskabets bestyrelse *Emanuel Vestbo, Tarm*, døde den 10. maj 69 år gammel.

Igennem de sidste par år havde han fået nogle kortere sygehusophold, der tydede på, at han burde slå bremserne i, men som så mange af mændene med det omfattende repertoire af store gøremål tog han ikke de fornødne hensyn.

Emanuel Vestbo var født i Frederikshavn, men drengene blev tilbragt på Vesterbro i København, indtil han fandt ud af, at han ville være landmand. Som 16-årig kom han til Jylland, og gennem skiftende pladser samlede han krone på krone, så han i 1927 kunne erhverve sig et husmandsbrug nogle få km syd for Tarm. Her blev han boende gennem mere end 30 år.

Det var dog ikke det hjemlige jordbrug, der kaldte hans egentlige evner frem. Det var udad, han kom til at betyde meget og udrette en hel del. Tidligt fandt han ind i det offentlige arbejde, sogneråd, amtsråd og lokalforeninger blev, som det er vanligt, de forberedende skridt mod arbejdet i de større organisationer. Der blev lagt mærke til hans evne til at udtrykke sig, han blev en søgt taler i husmandskredse, og her klarlagde han hurtigt, at han tillige var en fængslende debattør, hvis replikker kunne fænge. Husmændenes uddannelse, småbrugenes ligestilling med andre erhverv, hjælp til de unge var hans programpunkter, men samtidig formede han en politisk linie, som ikke altid var velset, men tit bragte hans meninger i søgelyset.

Der kan nævnes mange begivenheder fra årenes løb, hvor denne mand med det lune blink i øjet og den forbløffende evne til at måle en pludselig opstået situations rækkevidde, balancerede langs en farlig vej, men undgik at »tabe ansigt«. Der var ikke altid enighed om hans faglige linie, men han fik ret i mange betydende ting. Der var foregangsmandens lyst og evne hos ham til at tage en kamp op, og tilsyneladende helt ubesværet gennem kompromiets kunst nåede han ofte større mål for sin organisation, end det var tænkt i starten. Hans modstandere lærte af ham. Når ideerne om familiebruget med alle tekniske hjælpemidler taget i brug i dag står så klart trukket op i overgang fra småbrug til den mindre gård, skyldes det først og fremmest hans dygtige indsats.

Der bør her nævnes hans indsats for indkøb og finansiering af maskiner til småbrugene, der skal ses på baggrund af, at han var én af de få, der allerede før mere end 20 år siden troede på, at både traktor og mejetærsker burde tages i brug på de mindre landbrug.

Emanuel Vestbo blev de jyske husmænds formand i 1954, og det bar ham ind i alle de opgaver, som nu har slidt ham op: Statens jordlovsudvalg, kartoffeleksporten, Oxeksport, husmændenes forsikringselskaber og indkøbsforeninger m. m.

I Hedeselskabets bestyrelse indtrådte han også i 1954, og Hedebruget indvalgte ham ligeledes i sin bestyrelse. Et særligt kapitel blev hans arbejde i »Jysk Landvinding«, hvor han blev en virksom formand efter P. Nielsen-Tvis.

Der er vist ingen tvivl om, at hans varmeste interesse var samlet om hedesagen. Selv havde han kendt de hårde kår som sandjordslandbruger i årene før og omkring krisen 1930—33. Han vidste, hvor hårdt åget kan tynde, og hvor meget selv en lille, men direkte hjælp var værd. Når man hørte Vestbo tale, f. eks. ved overrækkelse af en hædersbevisning til en hedeopdyrker, så var det hjertet, der formede de gode ord, han kunne finde til hyldest og tak.

I Hedeselskabet tog han igennem årene stilling til mange problemer. I bestyrelsens lukkede møder prægede han ofte de vedtagelser, der blev gennemført. Han hørtes gerne, hans meninger blev vejret og vurderet, og ofte fik han resultater ud af de tanker og linier, han trak op.

En god mand med et stort virke bag sig har nedlagt arbejdet. Det danske Hedeselskab vil huske ham med tak.

Fr. Heick.

HVAD DE SKREV

På de følgende sider bringes en række uddrag af ledende artikler i forskellige dagblade i anledning af Hedeselskabets jubilæum.

Bryd nye veje

»Demokraten«, Århus:

Hedeselskabet er i anledning af sin 100 års fødselsdag blevet genstand for megen og berettiget hyldest. De mænd, der på selskabets vegne har modtaget denne hyldest, kan gøre det med god samvittighed . . . I betragtning af den sum af materiel værdi og menneskelig lykke, Hedeselskabet her har været med til at skabe, må man resignere over tabte naturværdier . . . Tag pionerånden fra Dalgas' dage op og bryd nye veje i en gerning, der bliver til glæde for befolkningen. Spildevandsproblemer er et af problemerne.

Hviler ikke på traditionerne

»Silkeborg Avis«, Silkeborg:

Hedeselskabet har ikke haft lutter medvind gennem tiderne, og det gamle selskab tåler sikkert også lidt frisk blæst imod nu ved jubilæet. Fornuftige folk sidder i ledelsen, så der er al mulig grund til at tro, at der på den videre vej fremad vil blive tænkt på og også taget hensyn til kritikken.

På sin vis er Hedeselskabet netop nu i årene omkring jubilæet i støbeskeen. Man er nået til det punkt, hvor den videnskabelige forsknings resultater vil komme til at spille en betydelig rolle for meget af det, Hedeselskabet har med at gøre. Hvad kan betale sig, når det gælder dræning, og når det drejer sig om skovdrift?

Betydningen af at vide så meget som muligt herom har Hedeselskabet erkendt, og man er i disse år inde i et omfattende forsknings- og forsøgsarbejde, ikke mindst indenfor skovbruget, og resultaterne vil få den største betydning for den fremtidige udvikling.

Erkendelsen heraf viser, at det 100-årige selskab ikke hviler på traditionerne, men passerer milepælen med forståelse for, hvad udviklingen kræver af et selskab, som vil være i pagt med nutid og fremtid.

Vist sig i stand til at tilpasse sig

»*Vejle Amts Folkeblad*«, *Vejle*:

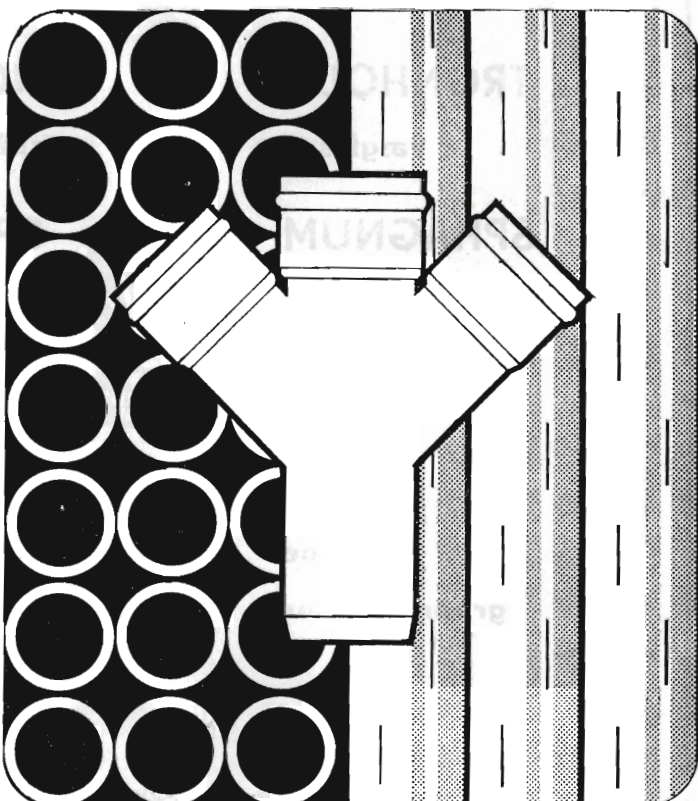
Der er god mening i, at hundredårsdagen i dag markeres på forskellig vis — bl. a. med minde- og festgudstjeneste i domkirken i Viborg, Hedeselskabets domicil gennem de sidste 60 år, og med kongen som deltager i de centrale jubilæumsfestligheder. Dagen vil utvivlsomt ikke blot blive anvendt som en passende lejlighed til det store tilbageblik over de mange og værdifulde resultater, som er blevet nået. Der vil også blive anledning til at skue fremad, for selv om den første målsætning forekommer opfyldt eller nær opfyldt, så presser nye opgaver sig på. Enkelte røster om, at hundredårsdagen kunne være en passende anledning til at ophæve Hedeselskabet, har kun haft den interesse, som et fantasifuldt tankeeksperiment kan aftvinge. Det danske Hedeselskab har — nu sidst under direktør Frederik Heicks inspirerende ledelse — vist sig i stand til at tilpasse sig den ny tids vilkår og opgaver; hvor selve hedeopdyrkningen og plantningen før var det væsentligste, står grundforbedring, afvanding, spildevandsafledning, rensningsanlæg, fortsat plantning, forskning og gødningsforsøg m. m. på programmet. Og direktør Heick har netop op til jubilæet peget på den store opgave, som løsningen af hele vort spildevandsproblem er. Her kan meget vel vise sig at blive et arbejdsfelt, som Det danske Hedeselskab kan udfolde sig på i kommende år med lige så rige resultater som dem, der med stolthed peges på i dag.

På en hundredårsdag er det naturligt, at det er ideen og de store forgrundsfigurer gennem årene, der bliver det gennemgående tema. Ingen vil dog bestride, at Hedeselskabets virksomhed ikke kunne have fremvist de imponerende resultater, hvis ikke der med flid, utrættelighed og nøjsomhed var blevet arbejdet med af de tusinder ud over lyngens brune land, som gav ideen indhold og form. Fra hakkens,

**PVC
TRYKRØR**

**PVC
FALDRØR**

**PVC
DRÆNRØR**

PVC trykrør 4-6-10 ato
i dimensioner fra 10-400
mm.

PVC faldrør i dimensio-
nerne 40-50-75-110-125-
160 mm.

PVC drænrør med slidser
i dimensionerne 40-50-
63-75-90-110 mm.

Rekvirer gruppe- eller
hovedkatalog med alle
oplysninger.

wavin

**NORDISK WAVIN A.S.
HELSENGFORSKAD 14
AARHUS N**

TELF. (061) 692 66

Sjællandslager:

**KIRKE HVALSØ
TELF. (03408)
HVALSØ 217**

TRONHOLM

vægfliser

SPHAGNUM

(tørvestrøelse)

LYPI

græs- og

lucerne

grønmelspiller

NOVOPAN

spånplader

SPAANDEX

spånplader

BODEX

krydsfiner

RYPI

træbeton

Produktion: PINDSTRUP MOSEBRUG ^{A/s}
NOVOPAN TRÆINDUSTRI ^{A/s}
TRONHOLM FLISEFABRIK ^{A/s}

Salg:

PINDSTRUP MOSEBRUG
Savværk og Emballagefabrik

v/ Johs. F. la Cour, Pindstrup

Telefon: (063-95911) 13 (9 linier)

Telex: 4272

For 100 år siden var der over én million ha udyrket jord i Jylland, hvoraf den største del var lyngheder. I 1965 regner man med, at der højst er 170.000 ha tilbage, hvoraf måske kun 30.000 ha kan opdyrkes eller tilplantes. De tidligere indsande i Midtjylland er totalt forsvundne. Store hedeflader findes ikke mere uden for de fredede områder. De største fredede arealer findes ved Kongenshus, ved Borris, ved Randbøl og ved Oudrup i Himmerland, men mange andre steder er fredet mindre, men særlig karakteristiske bakkede partier som f. eks. ved Ræbild, ved Flyndersø og ved Skibsted fjord i Thy. Billedet er hentet fra Dejbjerg hede med de gamle fredede vejspor.

skovlens og spadens tid, over studeforspandenes og heste-trækkraftens epoke til vor højt mekaniserede tidsalder, hvor traktor-dybdeploven gør fremstød i alhedens få resterende enklaver, er øvet en indsats, som til fjerne tider vil have en plads i dansk historieskrivning — med vidnesbyrd om, at hvad der nåedes også folkeligt og kulturelt gennem hedeopdyrkningen tør siges at stå mål med selve den erhvervsmæssige landvinding.

Værs'go, sådan kan det gøres

»Aarhus Stiftstidende«, Århus:

Det danske Hedeselskab har ikke plantet læhegn om sin 100 års dag, der fejres tirsdag med megen pompøsitet, men har frit ladet selskabets jubel-sange blive båret rundt for alle vinde, og det skal selskabet ikke dadles for . . . Der var altså grobund for en del af de tanker, som Hedeselskabets pionerer trak blank med for 100 år siden, og gjorde det måske ikke dysten bekvemmere, rummede det dog forhåbninger om et lykkeligt udfald. Danske landmænd fik lært at beskytte agrene mod den opslidende, danske blæst, at mergle og overrisle eller nyttiggøre vandlidende arealer. Selskabet kan med fuld ret hævde, at det sejrede.

Men det har rejst spørgsmålet om, hvad Hedeselskabet nu vil. Den danske hede er blevet indrammet og sendt på museum. Der tages entré til ørkenens luftsnyer. Når en bokser har pumpet luften ud af sin modstander, hæver han hænderne mod hyldesten — og forlader ringen. Hedeselskabet hæver hænderne mod hyldesten på tirsdag, men bliver i ringen. For at kæmpe mod hvem?

Ja, selskabet peger selv på, at det bl. a. løser en række forskningsopgaver i naturlig forlængelse af pioner-gerningen. Det nævner også, at det fungerer som administrator af arbejder, der er en følge af forskellige lovgivningsarbejder om den jord, vi træder på. I jubilæumsåret er det oven i købet midt i udførelsen af et gigantprojekt som det omkring Skjern-åens tæmning.

Og endelig peges der på, at som for 100 år siden er der en voldsom strukturændring i gang i dansk ladbrug. Vi mister land og mand. 37.000 hektarer forsvinder årligt til husbyggeri, til veje, til industri-anlæg, og 9000 mandlige landbrugsmedhjælpere siger arbejdet under åben himmel farvel.

Så famlende vi end herhjemme har taget på at få denne udvikling styret, er det dog erkendt, at færre hænder kræver flere maskiner, og her er Hedeselskabet i gang med et praktisk forskningsarbejde, der i karakter ikke afviger meget fra de mere primitive metoder fra starten.

Selskabet hjemtager, opfinder og udvikler maskineri, afprøver

Plantager findes nu overalt i Jylland, ejet af stat og kommune, Hedeselskabet, lokale aktieselskaber, privatpersoner fra byerne og i stort tal af hedebonderne, der har set det som en vigtig opgave at supplere deres landbrug med en større eller mindre plantage. Skovprocenten i Jylland er nu ca. 11 mod omkring 2 for hundrede år siden, men da altsammen i Øst- og Midtjylland. Et enkelt hedeherred, der havde 0 pct. skov i 1850, har nu ca. 26 pct. skov, det højeste i Danmark. — I de senere år foretages i udstrakt grad indplantning af løvtræ, navnlig søges udkantbevoksninger afløst af eg og bøg. En omfattende træindustri er baseret på de jyske hedeplantagers træproduktion.

det og siger så: Værs'go', sådan kan det gøres. I denne og andre forskningsopgaver ligger der formentlig stadig arbejde og venter.

Selskabet mener også, at der stadig kan vindes land ind, og det kan der måske nok. Vi vil dog tro, at der i jubeltalerne vil blive vist tilbageholdenhed over for disse programmer.

Kritikerne har ret i, at mange naturværdier er pløjet op i de 100 år, men må samtidig huske på, at først i dag har samfundet fået råd til også at interessere sig for disse værdier.

Vi tror, at Hedeselskabet er klar over dette.

Kan Hedeselskabet over for landbrugets strukturproblemer mønstre en Dalgas' fremsyn og over for danske naturværdier et besindigt storsind, skulle der intet være i vejen for at ønske selskabet et godt hundredår til.

Jorden er til for at dyrkes

»Thisted Amts Tidende«, Thisted:

Foran Det danske Hedeselskabs 100 års jubilæum i dag er det påstået, at tiden er løbet fra det gamle selskab og dets traditionelle opgaver. »Naturens vildskab« er kommet på mode, og sommerhusbeboere med al nutidens komfort bag imiterede bindingsværksmure forlanger sig omgivet af ødemark, mens baroner i papnæseindustrien er beruset så stærkt af deres succes, at de vil have al jorddyrkning forvist til nogle få egne, der absolut ikke har turistmæssig interesse.

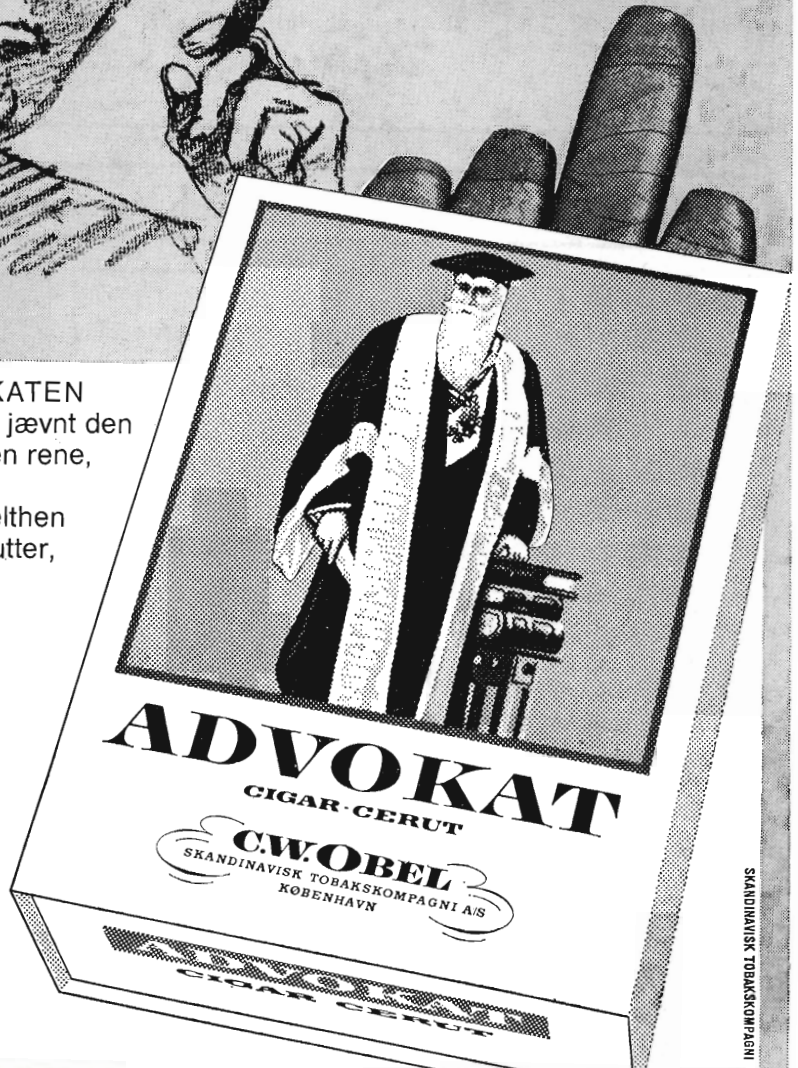
Ikke destomindre fejrer Hedeselskabets venner 100 årssdag med glæde over resultaterne hidtil, med energi over for de opgaver, der ligger for i øjeblikket, og med øje for en lang række opgaver, som kan og bør tages op, hvis vi fortsat skal efterleve pligten til at bruge vort land til jordens forskønnelse og vor gavn. Det er bondens indstilling, at jord er til for at dyrkes, og denne indstilling var almindelig for 100 år siden, da landbruget tegnede sig for ca. 80 pct. af befolkningen, mens den antastes i dag, da jordbruget beskæftiger mindre end 20 pct. Ikke desto mindre lever bondens indstilling til jorden stadig i langt den største del af befolkningen, og så meget andet og mere end de gamle hedeblader ville springe i lyng igen, dersom den golde ødemarkskultus slog igennem overalt. Det var et sidestykke til hedernes pionerånd, der fik den danske befolkning til at »vinde nyt land« i handel, håndværk, industri, fiskeri, turisme med mere, da landbruget ikke længere kunne beskæftige alle. Set i overført betydning har vi stadig en mængde hedeblader liggende, og vi må — i Det danske Hedeselskabs ånd — udnytte dem alle, efterhånden som behovet derfor kommer på linie med opdyrkningens omkostninger.

Ved Hedeselskabets 100 års jubilæum kan vi mindes en periode med fremgang efter nederlag, en stor opgaves opståen, påvisning og

Jeg nyder
min Advokat cerut
som en god cigar

Se, hvor fint ADVOKATEN
tænder - mærk, hvor jævnt den
brænder - og nyd den rene,
fyldige smag!
ADVOKAT er simpelthen
en af de fineste cerutter,
der laves.

ADVOKAT

JORDBRUGSKALK

fra vore værker i

Faxe - Holtug - Hadsund - Svendstrup J.

Aktieselskabet

FAXE KALKBRUD

Jordbrugskalkafdelingen

Frederiksholms Kanal 16 København K Telefon Minerva 7500

AARHUUS PRIVATBANK *Stiftet 1871* ÅRHUS KØBENHAVN

Hulkjærhus Planteskole

Rødkjærbro

Telefon Ans (0681) 25

*Planter til
skov, læhegn og have*

Hammerum Herreds Spare- og Laanekasse

Telf. Herning (0711) 3733 (fl. lin.)

Kontortid:
Mandag-Fredag 10-16
Fredag tillige 18-19,30

Viborg Byes og Omegns Sparekasse

Telefon (0761) 1400 (4 lin.)

Sct. Mathiasgade 68

Kontortid: Kl. 9—15

Lørdag: Kl. 9—12

Aftenspedition:

Fredag Kl. 18,30—20

Fillaler:

Karup
Flyvestationen Karup
Mammen
Løgstrup

Betonvarer og Iso-dæk
Lecablokke og -mursten
Mørtel, sten og grus

A/S MARIUS ØDUM

Randers, telefon (064) 20400

*Betonvarer
efter Ingeniørforeningens normer*

BETONKLINKER
til
**HULMURS- OG
STALDISOLERING**

A/S FISKBÆK
BETONKLINKERFABRIK
TELEFON HERBORG 12

Sydvestjydske Teglværkers Salgskontor Ølgod . Telf. 58 og 458

Trifolium Frø

KØBENHAVN

RANDERS

Kunstige afvandinger, inddigninger og tørlægning af lave arealer langs vandløb, søer og fjorde projekteres over hele landet af Hedeselskabet. Mange af projekterne drejer sig om millionbeløb. Det største projekt, der for tiden arbejdes med, er Skjernå-deltaet, hvor anlægsudgiften er anslået til over 20 mill. kr. Her forlægges det gamle åleje, og engene beskyttes ved diger, så ca. 7.000 tdr. land forventes inddraget til produktiv jord. Samtidig vil det store areal blive gennemkrydset af nye veje, der muliggør adgang til vældige rekreative områder af usædvanlig karakter.

løsning. Hedeselskabets egne mænd — valgte som ansatte — gjorde et arbejde, der hædrer deres minde, men i endnu højere grad er der grund til med respekt og beundring at mindes de mennesker, der sled livet igennem for at gøre hede til mark eller skov.

Rent teknisk er der stadig opgaver nok for Hedeselskabet, og de vil blive løst med skyldig hensyntagen til, at jorden skal prydes og ikke skæmmes ved menneskenes indgreb. Men dertil kunne man ønske, at de gamle hedeopdyrkeres indstilling til arbejde og opgaver blev efterlignet blandt nutidens mennesker over for nutidens opgaver, og man kunne ønske udbredt den kultiveringens ånd, der har båret og stadig bærer Det danske Hedeselskab.

Der er ingen blasfemi, men megen menneskelig sandhed i det gamle replikskifte mellem præsten og hedeopdyrkeren:

— Det er en smuk afgrøde, du har på din mark. Har du husket at takke Gud derfor?

— Det har jeg, hr. pastor. Men De skulle nu have set den jord, mens Vorherre var alene om den!

Selvom udviklingen ændres

»Viborg Stifts Folkeblad«, Viborg:

bringer et citat fra landbrugsminister *Kristjan Pedersens* tale ved Hedeselskabets 50 års jubilæum i 1916. Citatet lyder således:

Landbrugsministeren fortsatte: Det er vort, d. v. s. administrationens princip, at lade folket selv arbejde, og det har Hedeselskabet forstået. Selskabet har mange mennesker i sin tjeneste, et stort personale, og jeg ønsker for det, at de gamle traditioner i stifternes ånd altid må blive holdt i ære, selv om udviklingen medfører, at arbejdet ændres.

Landbrugsministerens udtalelser blev anvendt af Hedeselskabets direktør, C. E. Flensborg, da han for 25 år siden skulle skrive et indlæg i det jubilæumsværk, som udsendtes i 1941. Det var i besættelsens andet år, og der var en egen baggrund for et andet citat, direktør Flensborg brugte i sin artikel — den baggrund, at det danske folk var knuget under et tryk, som svarede til det, der et halvt hundrede år tidligere havde skabt Hedeselskabets motto: Hvad udad tabes, skal indad vindes.

Direktør Flensborg fandt tilbage til en tale, kong Christian den Tiende holdt to dage efter jubilæums-repræsentantskabsmødet i Viborg i 1916, nemlig ved et stort møde på Hjortsballehøjene syd for Herning — ofte kaldet Hedeselskabets Mekka. Kongen sagde her:

Det var tunge og trange tider, da Hedeselskabet blev stiftet. Det er også en alvorlig tid, vi nu oplever. Men ligesom det var kærlighed til folk og land, der var drivfjederen for de mænd, der stiftede Det

Hedeselskabets laboratorium foretager alle arter af analyser og kemiske undersøgelser. Laboratoriet er udstyret med det mest moderne apparatur og beskæftiger et meget stort antal medarbejdere. Undersøgelserne udføres ikke alene i tilknytning til Hedeselskabets egne virksomheder, men også i stor stil for landbrugets, havebrugets og skovbrugets organisationer i samarbejde med konsulenter. Totalantallet af analyser på Hedeselskabets laboratorium var i 1964 157.491. Det er det største laboratorium i landet for jordbrugsanalyser.

danske Hedeselskab, således er kærligheden til hjem og fædreland også de følelser, der besjæler os. Vi skal stå samlede med tillid til hinanden og gøre vort arbejde i samdrægtighed og i fællesskab skabe en god fremtid for vort land, så vi kan bevare det helt og udelt og give det til den kommende slægt lige så frit og selvstændigt, som vi modtog det i arv fra vore fædre. Gud bevare Danmark!

De ord, der her blev sagt — af kongen og af hans ministre — har vægt og gyldighed den dag i dag, skønt det er 50 år siden, de blev udtalt. Ikke mindst den omstændighed, at de kan læses nu og føles aktuelle for hovedindholdets vedkommende, siger noget værdifuldt om Det danske Hedeselskabs placering i det danske samfund.

Ingen gør noget ved det — undtagen Hedeselskabet

»Sjællands Tidende«, *Slagelse*:

Alle taler om vejret. Ingen gør noget ved det . . . undtagen Det danske Hedeselskab, hvis læplantninger har tæmmet Jyllands blæst og fordelt regnen jævnt fra øst til vest, så frugtbarheden er øget betydeligt. Sand blev muld.

Lad denne sejr over en uovervindelig modstander blive husket på selskabets hundredårsdag, hvor nationen med kongen i spidsen har ydet sin ærbødige anerkendelse og noteret sejrene over andre modstandere, der også så uovervindelige ud.

Det meste lykkedes. Digtene priste arbejdet i vers og prosa. I praksis betød resultaterne hundrede af millioner, titusinder af nye hjem. Alle har glædet sig, også de naturelskere, hvis glæde blandes med bekymring over naturens tilbagetog. Der gror mere korn, hvor Hedeselskabet har været, men der gror færre urfugle, og vi må nok i fremtiden indstille os på, at naturen mere og mere bliver reservatnatur i områder, hvor mennesker og dyr får fred. Det følger af byudvikling og vejanlæg, af voksende industrialisering, men denne udvikling vil også give Hedeselskabet nye opgaver. Man kan måske sige, at landvindingsvirksomheden i øjeblikket tæmmes af love, som hører en anden tid til. I fremtiden ligger det snublende nær at tro, at en af selskabets store opgaver netop bliver landvinding efter det gamle motto i let omskrivning: hvad indad tabes (til byggegrunde), skal udad vindes (fra hav og fjorde).

Dyrt bliver det i penge, men er Hedeselskabet ikke almindeligt anerkendt for fornuftig administration? Når kritiske stemmer med forslag om statsovertagelse har været stumme ved jubilæet, ligger der nok heri en anerkendelse af god forretningsgang. Hedeselskabets blanding af privat foretagsomhed og statslige midler har fungeret. Det er måske et postulat, men der er grund til at antage, at resulta-

Afskibning af NPK gødning til Danmark

Mere gødning fra Norsk Hydro

Norsk Hydro gennemfører en række betydelige udvidelser i produktionen af gødninger. En ammoniakfabrik med en kapacitet på 125.000 ton pr. år er under indkøring, og en ny fabrik på 350.000 tons ammoniak pr. år skal være færdig i efteråret 1967. Ureakapaciteten er forøget til 250.000 tons pr. år, og produktionen af NPK-gødninger vil blive forøget til 1 million tons pr. år.

Norsk Hydros kvælstofholdige gødninger er en meget vigtig produktionsfaktor for det skandinaviske jordbrug. Vor målsætning er at dække det stadigt stigende behov for effektive gødningstyper til både jordbrug og skovbrug.

NORSK **HYDRO**

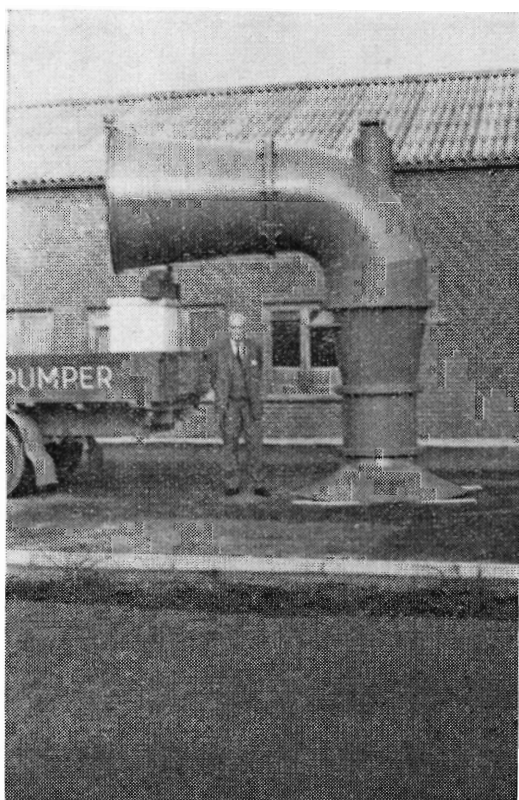
NORSK HYDROS SALGSKONTOR FOR DANMARK A/S
AXELTORV 3 . KØBENHAVN V

PUMPER

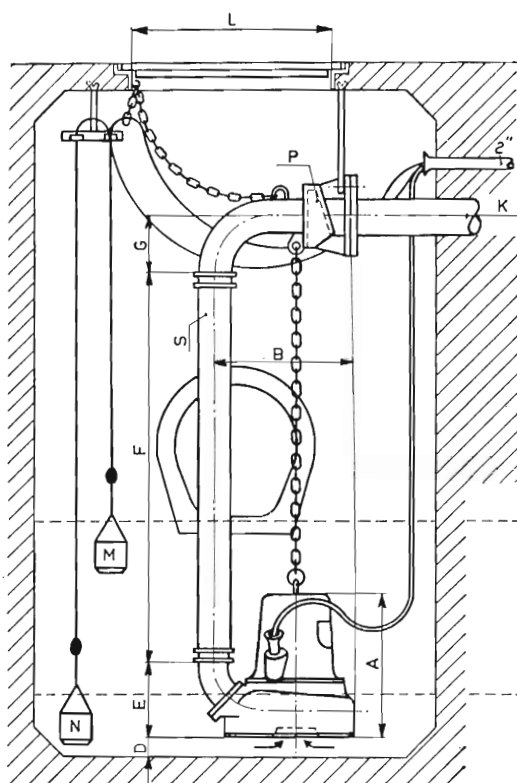
Fra de største til de mindste.

Komplette pumpestationer for
såvel spildevand som rentvand.

65 års erfaring i afvandingsanlæg.

Propellerpumpe $700 \varnothing / 1300 \varnothing$
 $Q = 1500 \text{ l/sec.}$ $H = 2,90 \text{ m.}$

Pumpestation for
spildevand 3 l/sec.

Maskinfabriken

„Lykkegaard“

Ferritslev . Fyn . Tlf. (09 98) 16 og 316

Det midtjyske landskab er i løbet af det sidste århundrede totalt ændret. De store hedeflader er forsvundet. Læhegnene tavler landet ind, små og store plantager findes overalt. Gennemsnitsproduktionen på de sandede jyske jorder er nu på højde med det øvrige lands. Det har vist sig, at læ- og skovplantninger nedsætter vindstyrken fra vest til øst tværs over Jylland med 20—40 pct., varierende med læplantningens tæthed. Rigtig læ om marken nedsætter f. eks. fordampningen. 1 mm mindre fordampning vil for hele landet betyde ca. 32 mill. m³ mere vand til rådighed for afgrøderne.

terne var blevet mindre gode, hvis det *hele* havde været et statsforetagende gennem 100 år — eller hvis det *hele* havde været privat.

Vort lands udviklingsområder

»*Holstebro Dagblad*«, *Holstebro*:

Lyngens pragtfulde tæppe er blevet sjældnere og sjældnere, og i dag findes det snart kun, hvor *Hedeselskabet*, staten eller private har fredet det. Det flade hedeland, hvor »blomster myldre milevidt«, er i dag blevet til et landbrugs-, skov- og plantageland.

I dag er de gamle hedeegne blevet et af vort lands udviklingsområder. Store købstæder og stationsbyer er vokset frem, og måned for måned øges væksten. Initiativ og fremsyn trives. Hedens skønhed er blevet afløst af maskinernes snurren. Øde egne af byer, summende af liv og virkekraft.

Alt dette har *Hedeselskabet* været med til at sætte i gang. Det bør vi mindes i dag.

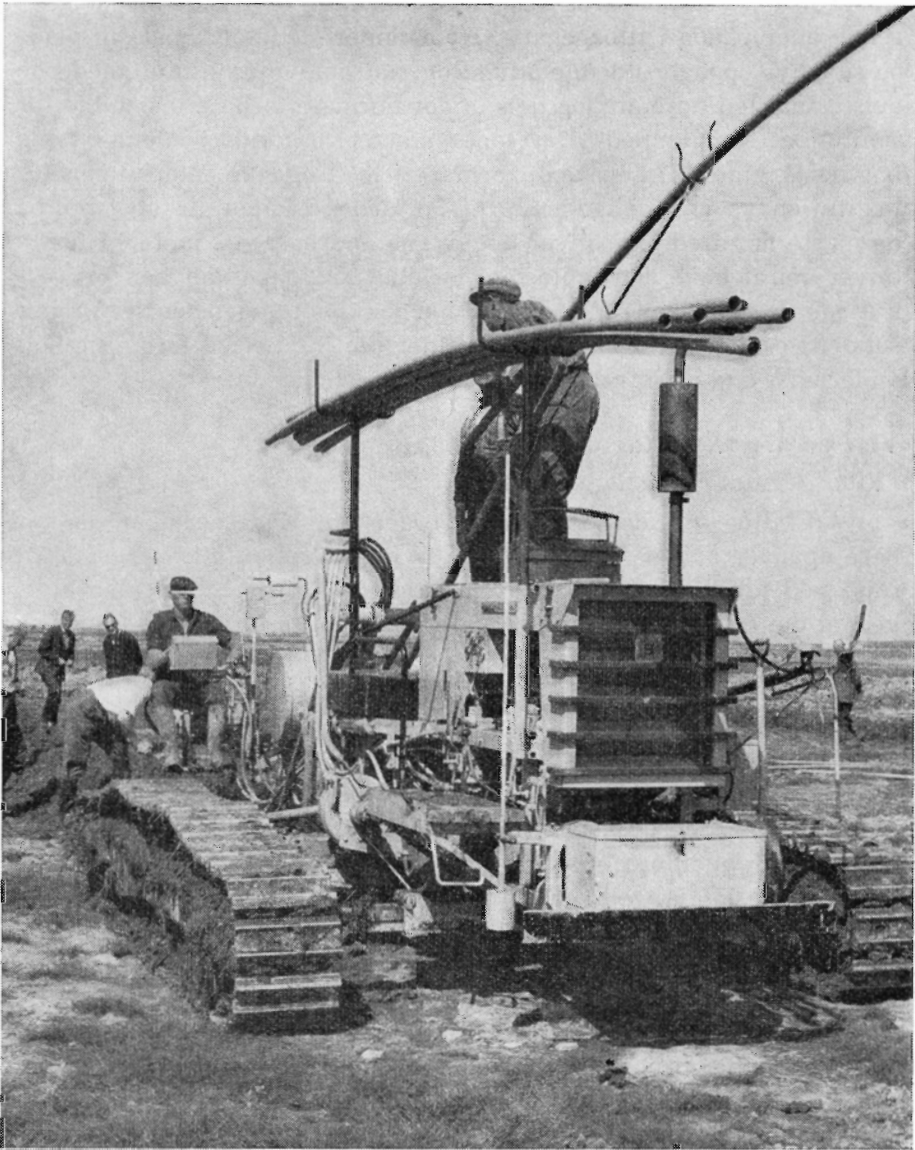
Lad os mindes hedeopdyrkernes storslåede indsats på denne 100 årsdag, hvor vi, der nu bebor det tidligere hedeland, med taknemlighed tænker tilbage på seklets rige udvikling for disse egne og byer og deres befolkning.

Fantasiens og udsynets gave må til

»*Jydske Tidende*«, *Kolding*:

Når Det danske *Hedeselskab* ved en fest i Viborg i dag markerer hundredeåret for dets tilblivelse, er det ikke alene en mærkedag i selskabets historie, men også i allerhøjeste grad i dansk landbrugs og skovbrugs udvikling.

Ved hundredårsfesten i dag står *Hedeselskabet* over for nye og totalt ændrede opgaver, som kan blive nok så utaknemmelige som de allerede løste. Der er næppe mere en hedelod tilbage, som med fordel kan opdyrkes eller beplantes. Der er næppe en afvanding eller andre landvindinger, der kan gøres rentable for samfundet som helhed. Det er jo blevet en statsopgave igennem tilskud at gøre endog den bedste jord rentabel. Vi brødføder os selv, og vi har tillige et enormt overskud af jordens produkter, der skal sælges udenlands i hårdeste konkurrence med lande, der har langt bedre klima og jordbund, end vi har, og derfor kan producere langt billigere, efterhånden som disse fremmede landbrug har lært os kunsten af. Småbrugernes tid er foreløbig forbi, for de har ikke plads til den motoriserede stordrift. Befolkningens tilvækst er fortsat stigende, og der er ingen udvandringmuligheder, som der var indtil første verdenskrig. Denne udvikling har nedfældet sig i, at hele befolkningsoverskuddet fra landbrugsjorden må afsættes til byernes industrier. Statistikken for årene efter

Den hidtidige dræning i Danmark har væsentligt været udført som håndarbejde. Mangel på arbejdskraft og teknikkens udvikling har medført, at man har søgt nye veje. Apparaturer til grøftegravning har i mange former afløst håndens arbejde, og nu er Hedeselskabet gået videre og har på forsøgsbasis anskaffet fuldmekaniske maskiner til nedlægning af drænrør. En hollandsk og en tysk maskine gennemprøves for tiden på de forskellige typer af jorder. Den afbildede svære og kostbare maskine nedlægger plast-drænrør i et nordjysk klægjordsareal. Maskinen kan også omstilles til nedlægning af teglrør.

sidste krig viser det. I de rene landdistrikter er folketallet stagne-
rende eller endog i tilbagegang. Hvor finder Hedeselskabet sin plads
og sine nye opgaver i denne udvikling, når landvindingsmulighederne
dels er næsten udtømte, og dels under normale forhold urentable for
samfundet som helhed? Der toner større samfundsproblemer frem
bag dette, end Hedeselskabet formår at løse, og som falder uden for
institutionens oprindelige hensigt. Når Hedeselskabet nu tager hul på
de næste hundrede år, bliver opgaverne andre. Den største og første
bliver vel at have den fantasiens og udsynets gave, der kan se uud-
nyttede og alligevel rentable muligheder, hvor ingen andre før har
set dem — og at gå i gang med arbejdet, om end det vil forme sig helt
anderledes end i den tid, der er gået.

Vist er der brug for den 100-årige

»Viborg Stifts Folkeblad«, Viborg:

Adskillige nutidsmennesker spørger om Hedeselskabet da har
flere opgaver at løse. Det turde være et fundamentalt spørgsmål at
rejse ved jubilæet, men alle, som kender lidt til selskabets arbejde,
ved, at det er overflødigt. Der vil altid være brug for dets indsats.

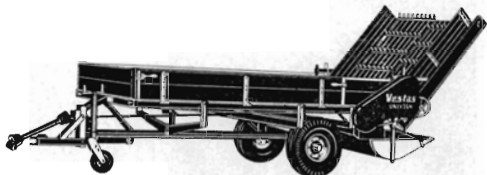
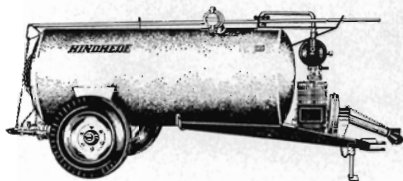
Det fremgår alene deraf, at i løbet af kun tre år er 101.000 hek-
tarer gået fra det dyrkede areal derhjemme, hvilket kræver, at det
tilbageværende areal må og skal øge udbyttet. Det er Hedeselskabet
med til gennem sin forskning og sit praktiske virke, således afvan-
ding og grundforbedring, løsning af kulturtekniske opgaver, fortsat
plantning — der anlægges flere plantager i jubilæumsåret end i
mange år — gødningsforsøg, spildevandsafledning, etablering af rens-
ningsanlæg og forøgelse af hedeskovbrugets udbytte. Bredt sagt er
selskabet i 1966 et serviceorgan, og tusinder af landmænd trækker
fremdeles på dets erfaringer og indsigt. Man behøver blot at sige læ-
plantning eller dræning, så ved de fleste, hvor meget det drejer sig
om, og hvor vigtigt det er, at man har det rette sted at søge hjælp.

Vist er der brug for den hundredårige. Direktør Fr. Heick sagde
for nylig, at jubilæet passerer med flyvende faner, og ingen tænker
på at sløjfe, hvad der i et århundrede har vist sig at have grokraft og
evne til at skabe værdier for samfundet. Ikke mindst i jubilarens ho-
vedby vil man glæde sig over den ukuelige optimisme og den frodige
virkelyst, som præger Hedeselskabet fremdeles. Der var nu noget om,
hvad Søren Kierkegaard sagde, da han havde besøgt den jyske hede:
»Heden må netop være skikket til at udvikle kraftige ånder . . . Her
må bevidstheden slutte sig bestemt og nøieregnende om sig selv.«

De kraftige ånder har sat sig tydelige spor. Hundredårsdagen
bærer vidne om, at deres efterkommere lever i bedste velgående. Det
siger vi hjertelig til lykke med.

Vestas

- **LANDBRUGSVOGNE**
i mange størrelser
- **TIPPELADSVOGNE**
i stort udvalg
- **TRYK-VACUM-TANKVOGNE**
*ideel til gødning — slamsugning
og kloakrensning*
- **UNIVERSALVOGNE**
med alsidigt tilbehør
- **33.000 VESTAS-VOGNE**
*af foranstående typer
er leveret*

A/s VESTAS-LEM ST. TELEFON (073-4 21 11) NR. 188*

ANDELS-PENSIONSFORENINGEN

(gensidigt pensionsforsikringsselskab)

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 47
KØBENHAVN V

Kollektive pensionsforsikringer, livrenter og alle former for forsikringsmæssige pensionsordninger.

Vedr. Agronomernes pensionsordning sker henvendelse til Dansk Agronomforening, tlf. (01) 46 01 22 eller Andels-Pensionsforeningen, tlf. (01) 14 27 28.

TILLYKKE!

Også Det danske Hedeselskab har sine plantager forsikret.

Forsikringsaktieselskabet

National

Holmens Kanal
København K

Kreditforeningen af jyske Landejendomsbesiddere, Viborg

Foreningen yder lån — derunder grundforbedringslån — i land-, skov- og

havebrugsejendomme

Udlån 2.377.302.500 kr.

Cirkulerende
kasseobligationer . . 2.162.442.000 kr.

Indskrevne kasse-
obligationer ca. . . . 962.000.000 kr.

Reservefonds
og administrations-
fond ca. 103.000.000 kr.

Umyndiges og offentlige stiftelsers
midler kan ifølge lov anbringes i
foreningens kasseobligationer.

Obligationsbeløb på mindst 10.000
kr. indskrives og opbevares veder-
lagsfrit.

**ENGESVANG
SPÅNPLADE
FABRIK A/S
SILKEBORG**

DEN VEST- OG SØNDERJYSKE KREDITFORENING

RINGKØBING

Foreningen yder lån — derunder grundforbedringslån — i land- og skovbrugs-ejendomme i Ribe og Ringkøbing amter samt i Tønder amt og sognene Fohl, Øster Linnet, Skodborg, Skrave, Rødding, Lintrup, Hjerting og Hygum af Haderslev amt — endvidere i tidligere i foreningen belånte ejendomme i sognene Sønder Bjært, Dalby, Hejls, Stenderup, Taps, Vejstrup, Ødis og Vonsild af Vejle amt.

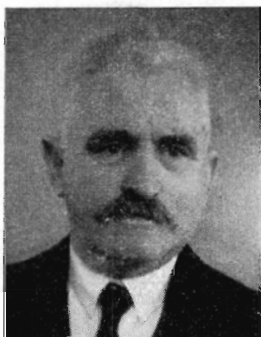
Vil Hedeselskabet?

»Fyns Tidende«, Odense:

— Med industrialiseringen og sammenklumpningen i større bysamfund er forureningen af vore åløb, søer og badestrande allerede nu så omfattende, at folk, der har forstand på de dele, vil hævde, at dersom der ikke gribes ind over for forureningen, er der fare for en forgiftning af grundvandet.

Man behøver ikke at være i besiddelse af en H. C. Andersensk fantasi for at udmale sig, hvilke konsekvenser det kan medføre, og kan og vil Hedeselskabet sætte fart i løsningen af den alt for længe henlagte opgave, er der al mulig grund til at holde liv i 100-års-jubilæet.

Det gælder også set ud fra naturvennernes synspunkt.

DØDSFALD

Forstassistent

Niels Nielsen, Hald Ege

Forstassistent *Niels Nielsen*, tidligere Guldborgland plantage, er den 17. april 1966 afgået ved døden 86 år gammel.

Niels Nielsen var født i Voerladegaard. Hans interesse var helt fra drengsårene fanget af Hedeselskabets virksomhed og måske ikke mindst af Enrico Mylius Dalgas' person. Han søgte ind ved Hedeselskabets elevskole på Birkebæk og fik afgangseksamen derfra i 1902.

Efter kort tids beskæftigelse på Stenderup statsskovdistrikt blev han i 1903 ansat ved Hedeselskabet, og fra 1. november 1904 fik han som forstassistent sit arbejde i *Guldborgland plantage* med bolig i »Plantørgaarden«, hvor han indtil sin afsked med pension i 1948 i nært og loyalt samarbejde med direktør Flensborg dygtigt og interesseret forestod ledelsen af den store plantageejendom og det dertil knyttede savværk.

Det bør huskes, hvor dygtigt og interesseret N. Nielsen arbejdede for udnyttelsen i savværket af plantagernes egne produkter. Det var på Guldborgland savværk, at Hedeselskabet i tiden 1930—36 startede den første produktion af stakryttere, træsiloeer og færdigbyggede træhuse.

Niels Nielsen førte på Hedeselskabets vegne tilsyn med et stort antal private plantager og med læplantningsarbejde, især gennem Bjerringbro plantningsforening. Overalt, hvor han kom, blev han modtaget som en påskønnet rådgiver og en kær gæst; han var en glad mand, altid tilfreds med de vilkår, livet bød ham; i kollegernes kreds var han afholdt som få.

Niels Nielsen tilbragte sammen med sin hustru, Birgitte, der overlever ham, sit otium i Hald Ege, de sidste år på alderdomshjemmet »Egekrogen«, hvor det afholdte par i 1964 kunne fejre deres diamantbryllup.

Niels Nielsen var dekoreret med Dannebrogsmændenes hæders-tegn.

En søn af den afdøde er forstassistent ved Hedeselskabet Niels Nielsen, Gedhus plantage, og en sønnesøn med samme navn er også ansat ved Hedeselskabet som skovfogedassistent i Birkebæk plantage.

B. St.

DØDSFALD

Skovfoged *Holger Schrøder*, Viborg, der siden 1941 havde været tilknyttet Hedeselskabets beskæftigelsesforanstaltninger, afgik den 23. maj ved døden, 56 år gammel.

Holger Schrøder tog skovfogedeksamen i 1931 og hans grundige kendskab til sit fag og hans evne til at omgås andre mennesker førte til, at han ved Hedeselskabet hurtigt blev sektionsleder ved det, der da kaldtes »Det flyvende Korps« og efterhånden betroedes vigtige opgaver i private plantager i Viborg amt og i dele af Skanderborg amt.

Holger Schrøders samvittighedsfuldhed og loyale indsats blev påskønnet fra alle sider. Da en alvorlig sygdom satte ind for nogle år siden, måtte han opgive det frie liv ude omkring og overtog i stedet forskelligt kontorarbejde i plantningsafdelingen.

Nu har sygdommen besejret den ellers så livsglade mand. Hans kolleger og mange venner vil savne ham.

DØDSFALD

Søren Johansen, Holsted

Rentier *Søren Johansen*, Holsted, er kun et par uger før han ville være fyldt 90 år afgået ved døden.

Søren Johansen var en særpræget mand, der hele sit liv holdt sig til de gamle dyder. Helt fra de unge år, da han og den i 1952 afdøde broder overtog en forsømt hedegård i Nr. Holsted, levede han et flittigt og meget sparsommeligt liv. Gården blev merglet, drænet og gennemplantet med læhegn, så den fuldstændig havde skiftet karakter, da *Søren Johansen* i 1938 afstod den og flyttede ind til Holsted, hvor han overtog en køn gammel gård på den sydlige side af åen.

*Søren Johansen*s flid og sparsommelighed gav ham gode kår, så han i de sidste mange år kunne følge sin lyst og bruge ret store midler til godgørelse og gaver til formål, som han fandt værd at støtte. I 1938 valgte egnens befolkning ham ind i Hedeselskabets repræsentantskab som udtryk for anerkendelse af hans plantningsinteresse. Når han fandt lejlighed til det, gav han gerne udtryk for sin glæde over den opdyrkning og plantning, der i hans levetid havde forvandlede hederne omkring Holsted til produktiv agerjord eller plantage.

I de senere år blev *Søren Johansen* på mange måder hædret som tak for hans altid redbonne hjælpsomhed. Han fik således tildelt både plantningsforeningernes og Hedeselskabets sølvbæger.

H. S.

Nye plantagearealer

7. distrikt:

3675 A. *Holmeaa*, 5,2 ha. Bække sogn, Ribe amt. Ejer: Gdr. Hans Lykke, Bække.

- 1106 A. Tillæg til *Lundgaard*, 0,5 ha. Hejnsvig sogn, Ribe amt. Ejer: Fiskeriejer H. Henriksen, Donslund.
- 1556 A. Tillæg til *Schelde*, 2,7 ha. Bække sogn, Ribe amt. Ejer: Gdr. Jens Schelde, Kragelund, Bække.
- 2445 A. Tillæg til *Risbøl Mosegaard*, 25,8 ha. Lindknud sogn, Ribe amt. Ejer: A/S Houborg plantage.
- 3219 A. Tillæg til *Gl. Vardevej*, 5,5 ha. Bække sogn, Ribe amt. Ejer: Veerst-Bække kommune, Bække.

8. distrikt:

- 1337 A. Tillæg til *Gjellerup*, 5,5 ha. Varde købstad, Ribe amt. Ejer: Hedeselskabet.

11. distrikt:

- 2561 A. Tillæg til *Fæsted*, 2,9 ha. Sdr. Hygum sogn, Haderslev amt. Ejer: A/S Fæsted plantage.
- 3065 A. Tillæg til *Postbjerg*, 1,5 ha. Vojens sogn, Haderslev amt. Ejer: Et interessentselskab.
- 3132 A. Tillæg til *Bækkedal*, 2,5 ha. Hammelev sogn, Haderslev amt. Ejer: Et interessentselskab.

12. distrikt:

- 3656 A. *Ullemølle*, 17,8 ha. Skærbæk sogn, Tønder amt. Ejer: Læge T. Hjorth, Skærbæk.
- 3660 A. *Varminglund*, 15,7 ha. Seem sogn, Ribe amt. Ejer: Slagtermester Henry Lausen, Gram.
- 3662 A. *Uge Hedegaard*, 101,2 ha. Klipleve sogn, Aabenraa-Sønderborg amter. Ejer: Skovfoged Holger Iversen, Rødekro, m. fl.
- 3671 A. *Gerrebæk*, 25,0 ha. Tinglev sogn, Tønder amt. Ejer: Generalkonsul Troels Fink, Flensborg.
- 2935 A. Tillæg til *Lundbæk*, 28,1 ha. Tinglev sogn, Tønder amt. Ejer: A/S Københavns plantageselskab.

15. distrikt:

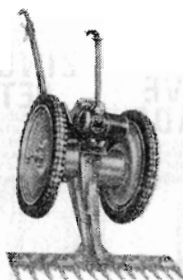
- 3664 A. *Kolds*, 11,8 ha. Ø. Tørslev sogn, Randers amt. Ejer: Grosserer E. Kold, Randers.

Øerne:

- 1623 A. *Gungebjerg*, 0,8 ha. Jordløse sogn, Svendborg amt. Ejer: Grosserer Kaj Lauritsen, Holmstrup, Sanderum.

ANVEND TØRVESTRØELSE VED DRÆNING . . .

På jorder med fint sandet undergrund kan en tilsanding af drænrørene forebygges ved anbringelse af et lag tørvestrøelse (»hundekød«) omkring stødfugerne. Spørg Hedeselskabet.

ALLEN

model »TS«,
bedste engelske
græsslåmaskine,
slår fra 1
til 100 tdr. land
pr. år.

TRAKO

nr. 1, græsslåmaskine for
de sværeste arbejder,
slår fra 100 til 300 td. land
pr. år.

ENGELSK
DANSK

ENEFORHANDLING

FRIMODT KONNING, PJDSTED

TRAKO Specialfabrik Tlf. Bredstrup 160 (059-40599)

RESENBRO CEMENT- STØBERI

v/ ingeniør C. G. Madsen
Telefon 34

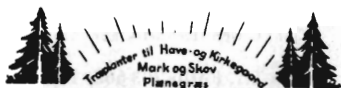
Prima Betonrør
efter Dansk Ingeniørforenings
normer.

Mrk. \triangle alle gangbare di-
mensioner fra 10-80 cm så-
vel med som uden muffe.

Viborg Papir- Comp.

Papir &
Papirvarer
en gros
Bogtrykkeri
Kontorforsyning

Sci. Mathiasgade 31-33
Telefon Viborg (0761) 802-803

Træplanter til Have- og Kirkegaard
Mark og Skov
Plænegræs
LOMBORGS PLANTESKOLE

TLF. 2 01 01

TLF. 1 40 40

Stort, farveillustreret
katalog
sendes gratis
på forlangende

Viborg
Andels-
Svine-
slagteri

Vore udsalg
bringes i
erindring
Telefon (0761)
137 og 779

HUSK

at melde flytning
til postvæsenet

ROTTER MUS RATIN

Virginiavej 11, Kbhvn. F · (01) 34 38 80

CARLO MORTENSEN

Bogtrykkeri & kartonnage

*

Telefon 355 . Viborg

„LYNGBY“ GRAVESKOVL

No. 1 K 255×345 mm

No. 2 K 240×330 mm

Det rette Værktøj —
— gør Arbejdet let

D. S. I. Skovle er fremstillet af fine-
ste Staal og forsynet med fint sløbne
Skafter af prima Asketræ.

Dansk Staal Industri A/S af 1933
Kongens Lyngby - Telf. 870410.

Kjellerup Betonvarefabrik ved J. T. Birk

Telefon Kjellerup 45 Efter kl. 17: Telefon Rødkjærsbro 14

Fører kun mærkede varer

Alle arter betonvarer til afvanding og kloak føres. Forlang tilbud

Dansk Plantage- forsikringsforening

Det gensidige
forsikringsselskab

tegner forsikring for *gen-
plantningsværdien* for nå-
letræsplantager overalt i
Danmark. — Indskud een gang for alle 1 kr. pr. ha.

Årlig præmie og maksim-
mumerstatning:

50 øre pr. ha 700 kr.

75 » » » 1050 kr.

1 kr. » » 1400 kr.

Vedtægter og indmeldel-
sesblanketter ved henvæn-
delse til

FORENINGENS KONTOR
I VIBORG
Telefon 1340

Forsikrings- aktieselskabet National

tegner forsikring for *træ-
masseværdien* i nåletræs-
plantager overalt i Dan-
mark — den nødvendige
supplerende forsikring for
træmassens stadig vokse-
nde værdier.

Alle oplysninger fås hos
Nationals hovedagenturer,
samtlige inspektorater el-
ler ved direkte henvæn-
delse til

HOVEDKONTORET
*Forsikringshuset,
Holmens Kanal 22,
KØBENHAVN K.*
Telefon C. 7565

Ellidshøj Kridt- og Kalkværk

ved C. M. Christiansen . Århus.

Telefon: Ellidshøj 4 og Århus 2 73 12

Fabrikation af
*jordbrugskalk og
foderkridtmel*

Petersværk Betonvare-Industri

Nørresundby Telf. 2 10 55 (kaldenr. 081)

Alt i betonvarer efter D. S. 400

Renseanlægget „Ringtanken“ (Dansk patent nr. 59820)

Drænrør
Mursten
Tagsten
Romadæk

Bjødstrup Teglværk	Gjern Teglværk
Bøgild Teglværk	Lynghøjs Teglværk
Feldborg Teglværk	Lysbro Teglværk
A/S De forenede Tegl- værker	Paarup Teglværk
	Vinderslevgaard Teglværk

TEGLVÆRKERNES SALGSKONTOR
SILKEBORG, a. m. b. a. Torvet 14. Tlf. (0681)* 1200

MODERNE HAVEREDSKABER ZINCK GODTHAAB

NR. 61

NR. 202K

ZINCK GODTHAAB

Hellestrup Planteskole

(Ejer: Gosch Tændstikfabr. A/S)

Sorø Tlf. Fulby (03 608) 133

*Specialplanteskole
for Hybridasp*

HOLSTEBRO BETONVARE FABRIK v/ Anton Madsen

Holstebro Telf. (074 1) 3

Alt i betonvarer
indenfor
Dansk Ingeniørforenings
normer

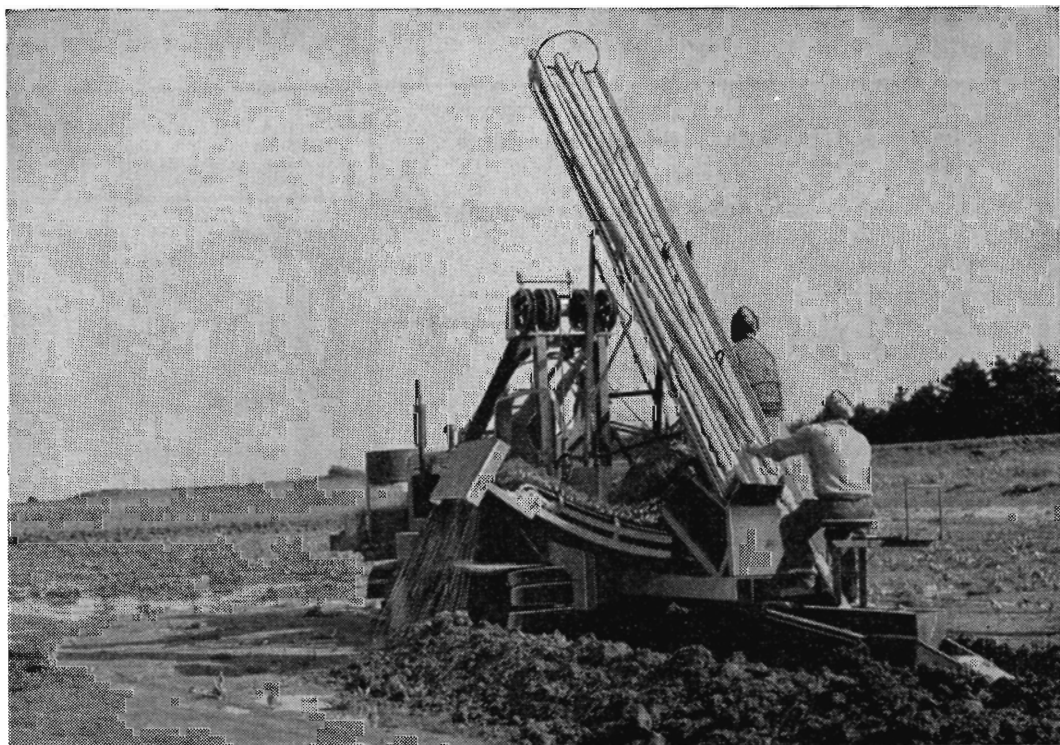

FORLANG
„ODIN“
ØL
FINESTE KVALITETER

Glasuld har alle fordele...

- nu også i dræningens tjeneste

- den langfibrede, robuste og holdbare GLASULDFILT, der overalt er anerkendt som et effektivt isoleringsmateriale i bygningsindustrien, har nu udvidet sit virkefelt til også at gå i opdyrknings tjeneste, nemlig ved drænings- og afvandingsgaver. Nylig afsluttede forsøg har godtgjort, at tynd GLASULDFILT omviklet de moderne plastic-drænrør sikrer, at rørenes overflade bedre kan modtage vandet fra omgivelserne.

GLASULD

ARTIESELSKABET

DANSK GLASULDFABRIK

(ARTIESELSKABET FOR KEMISK INDUSTRI)

AALBORG
Telf. (08) 13 41 77

AMALIEGADE 15 - KØBENHAVN K
(01) 15 63 88

VEJLE
Telf. (0581) 1286-2567

Vestjyllands Mergelforsyning

Andelselskab

*Udnyttelse af lokale lejer
og tilrettelægning af
mergelleverancer*

Moderne grab-materiel til rådighed
Levering af højprocentlig mergel fra egne lejer
Jordbrugskalk og pulveriseret kalk i fine kvaliteter
fra Hillerslev og Mjels kalkværker

Alle oplysninger og tilbud hos:
Trier Høj, formand. Vostrup, tlf. Lønborg (0721) 43
Karl Bloch-Nielsen, kasserer, tlf. Billum (0521) 66
Chr. Siersbæk, næstformand, tlf. Skjern (0721) 396

Omhyggeligt behandlede **skovplanter**

**Danplanex
Planteskoler A/S**

i værdifulde provenienser

Rødøkro · Tlf. (046) 62933*

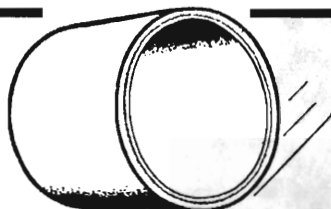
Husmandsbrandkassen for Danmark

Husmændenes ulykkes- og ansvarsforsikring

Nørre Voldgade 16

København K

Aktieselskabet
L. HAMMERICH & CO.
Specialforretning i bygningsartikler
Grundlagt 1854 · Tlf. 2 71 55 (3 lin.)
Aarhus

**BETONRØR
BETONFLISER
BETONKANTSTEN**

VESTJYSK TRÆLASTHANDEL

VARDE BETONVAREFABRIK

HAKON KUNØE — AAGE PEDERSEN — TLF. VARDE (052) *2 15 99

Dansk Brandforsikringselskab

VERMUND

af 1904

Gensidigt selskab

Bygninger og løsøre

Virkefelt over hele landet

Hovedkontor:

Banegårdsplads 4, Århus

Prima drænrør *Stenstrup og*
Odense Teglværkers kontorer
Telefon Stenstrup 19

ALT I CEMENT **VARER**

Vi kan levere rør i alle
gængse størrelser efter
ingeniør. normer.
Hurtig levering — reel
betjening.

**TJÆREBORG
CEMENTSTØBERI**
• Telefon 21 •

**PETERSEN &
PEDERSEN**

VIBORG

Telefon 195 og 325

Alt i elektricitet

AEROLIT
DANSK SIKKERHEDSPRÆNGSTOF

Drænrør

efter Dansk Standard

1/5 FREDERIKSHOLMS TEGL- & KALKVÆRKER

Vejlesøvej 36 - Holte - Tlf. (01) 42 25 11

Varde Bank

Esbjerg afdeling

Kongensgade 62 og
Fiskerihavnen

MEJERIERNES OG LANDBRUGETS ULYKKEFORSIKRING

Gensidigt selskab • Oprettet 1898

Henvendelse til kredensens tillidsmand eller til hovedkontoret:
Vester Farimagsgade 19, København V - Telf. (01) 15 03 50

J. C. Halvorsen & Sønner

Kroghsgades Cementstøberi
Kontor: Augustenborggade 11
Aarhus C. Telefon 4 59 99

100 % SIKRET
MOD
ØKONOMISK
TAB VED

H A G L

Tal med nærmeste
distriktsforstander
eller hovedkontoret

Haglskadeforsikring er en billig betryggelse - og bør tegnes i de jyske landmænds eget selskab, hvor medlemmerne gennem reassurance er sikret mod større forhøjelser af årsbidraget, selv når katastrofalt store tab indtræffer.

Haglskadeforsikringsforeningen for Jylland G/S
Sct. Clemens Torv 9 - A A R H U S - Telefon 2 12 84

1/5 **FRØCONTORET**
KOLDING

Telf. 4344

**FRØAVL
FRØHANDEL**

Røde drænrør

fra 2" - 12" haves altid på lager
Forlang tilbud

„SOFIENLUND“
TEGLVÆRK

Telefon Ulstrup (0621) 10

Elementbroer - Jernbetonspunsplanker

Specielle emner efter opgave *Alt i betonvarer efter D. S. 400*
Ringkøbing Cementvarefabrik - Tlf. 601-602 *N. Skytte*
Videbæk Cementvarefabrik - Tlf. 214

Rødkjærsbro Cementvarefabrik v. J. T. Birk

Telefon Rødkjærsbro 14 *Fører kun \triangle mærkede varer*
FORLANG TILBUD

Alle arter betonvarer til afvanding og hloak føres på lager.

AALBORG

AKVAVIT.

*Det kan regne på præsten,
- men også på degnen
Man bestemmer selv - HVOR
- det skal regne på egnen.*

**BESTIL DERES
MANNESMANN
VANDINGSANLÆG**

NU

Ja, med et MANNESMANN vandingsanlæg bestemmer De selv, hvor og hvornår det skal regne på Deres egn. Deres afgrødeudbytte bliver derfor større. Tørre tal om vanding viser, at de fleste afgrøder har behov for ca. 100 mm mere vand end de får fra den danske normalnedbør. Et MANNESMANN vandingsanlæg kan således hæve Deres udbytte helt op til 20%. Men skal De have fuldt udbytte - også af Deres vandingsanlæg, skal det dimensioneres og anlægges korrekt. Tal derfor først med DLAM's vandingseksperter om en realistisk og individuel projektering, der svarer til Deres aktuelle behov.

MANNESMANN er det mest udbredte vandingsanlæg overalt på jorden. MANNESMANN var det første vandingsanlæg i Danmark - det er Deres garanti for erfaring og topkvalitet.

Spørg Deres nabo, han er sikkert interesseret i et fællesanlæg. Også det klarer MANNESMANN let.

Men husk - skal De fra starten have fuld glæde af Deres nye MANNESMANN vandingsanlæg, skal det projekteres NU. Tal derfor MANNESMANN med DLAM - autoriseret af Landbrugsministeriet.

DLAM

DERES SELVSKREVNE LEVERANDØR

TELEFON (09-35) ULLERSLEV 22

DANSK LANDBRUGS ANDELS-MASKININDKØB - ULLERSLEV ST. FYN